

Bogatstvo u mineralnim resursima moglo bi u budućnosti značajno da transformiše ekonomiju i ojača industriju u Srbiji

REPORTER: Bogatstvo u mineralnim resursima moglo bi u budućnosti značajno da transformiše ekonomiju i ojača industriju u Srbiji. Plan je da rudarska industrija, sa sadašnjih 2% u 2030. naraste na 5% BDP-a. O tome Đuro Vukilić.

ĐURO VUKLILIĆ: Imamo vekovnu tradiciju u rudarstvu. Imali smo i zavidne prerađivačke kapacitete koji su izbacivali proizvode visokog stepena obrade. Danas je, barem kada je reč o rudama metala i mineralima knjiga spala na 9 rudnika, od kojih su, prema podacima Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj 3 u državnom, a 6 u privatnom vlasništvu. U NALED-u ocenjuju da značaj koje rudarstvo može u budućnosti da ima za ekonomski razvoj zemlje i zapošljavanje postavlja pred vladu obavezu da taj sektor uvrsti u strategiju razvoja Srbije. Koordinatorica u NALED-u Ana Knežević Bojović objašnjava i zbog čega.

ANA KNEŽEVIĆ BOJOVIĆ (Koordinatorica u NALED-u): Najznačajniji ekonomski razlog jeste taj što na dugi rok rudarstvo podstiče direktne investicije. Naše neke analize koje su zaista samo okvirne pokazuju da ukoliko bi se otvorilo 5 novih rudnika u Srbiji, a to je zaista moguće da se očekuje u narednih 3 do 5 godina. U mandatu buduće vlade. Investicije u ovaj sektor mogle bi da iznose čak do 4 milijarde evra.

ĐURO VUKLILIĆ: Tih 5 novih rudnika zaposlilo bi, procenjuju u NALED-u 1000 radnika u rudarstvu i još 3600 njih u pratećim delatnostima. Ana Knežević Bojović uverena je u to da rudarstvo može da podstakne i reindustrijalizaciju zemlje.

ANA KNEŽEVIĆ BOJOVIĆ (Koordinatorica u NALED-u): Rudarstvo može da podstakne razvoj prerađivačke industrije i to visoko sofisticirane prerađivačke industrije i proizvodnju takođe visoko sofisticiranih materijala. I to je upravo ono zbog čega mi kažemo da bi ovaj sektor mogao da donese veliki impuls daljem razvoju i da na njega treba obratiti pažnju podjednako kao i na neke druge sektore o kojima se govori kao razvojnoj šansi srpske privrede kao što su na primer IT sektor ili poljoprivredna proizvodnja.

ĐURO VUKLILIĆ: Koliko god svetlo delovala budućnost srpskog rudarstva sadašnjost je obojena mnogo tamnijim tonovima. Koliko je rudarstvo danas u Srbiji isplativ posao pitali smo direktora i suvlasnika kompanije Kontengo Darka Vukobratovića.

DARKO VUKOBRATOVIĆ (direktor i suvlasnik kompanije Kontengo): Rudarskim poslom, i u Srbiji, bilo gde u svetu, da li je isplativ zavisi od cena na berzi metala i to nije nešto što je u našoj kontroli, ali mi možemo da preuzmimo sve što je do nas da rudnik posluje profitabilno i da posluje uspešno. Osim tog faktora koji je, ipak, opredeljujući.

ĐURO VUKLILIĆ: Uporedno s teško predvidljivim berzanskim hirovima idu i vladine, ponekad neadekvatne, često nedostajuće mere za oživljavanje rudarstva. Vukobratović nije usamljen u stavu da naša zemlja nije konkurentna u prevlačenju investitora u rudarstvo. I on i Ana Knežević Bojović iz NALED-a ukazuju na previsoke naknade za korišćenje mineralnih sirovina.

ANA KNEŽEVIĆ BOJOVIĆ (Koordinatorica u NALED-u): Činjenica jeste da u Srbiji trenutno imamo jako mali broj rudnika koji se bave metalima i metalničnim sirovinama, i samim tim ti prihodi ne mogu da budu i previše veliki prihodi koje država ima. Međutim, ukoliko država značajno povisi naknade za korišćenje mineralnih sirovina postavlja se pitanje koliko dugo će moći da od ovih rudnika računa na te naknade obzirom na to da ukoliko oni povećaju iznose koje plaćaju na ime naknade za korišćenje mineralnih sirovina ne mogu da idu dalje u razvoj istraživanja, na dug rok to jednostavno nije dobro.

ĐURO VUKLILIĆ: Osim rudnih renti, nekonkurentnu destinaciju za rudarske investicije čini nas, prema Vukobratovićevim rečima i složena procedura za izdavanje dozvola za geološka istraživanja. Pa čak i najava podržavljenja nekih rudnika i nalazišta u nacrtu novog Zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima. I konsultant za strana ulaganja Milan Kovačević smatra da nismo dovoljno spremni za investicioni zamah u rudarstvu.

MILAN KOVAČEVIĆ (konsultant za strana ulaganja): Bilo bi dobro da imamo više domaćih istraživanja i da znamo šta imamo od... rude i sa druge strane čak i naše zakonodavstvo koje reguliše rudarsku rentu nije uređeno dobro. Možemo se i podsetiti da kada su privatizovane mineralne vode, tad su tek onda uveli neke propise te vrste.

ĐURO VUKLILIĆ: Baš kao ni ekonomsku, nemamo uređenu ni ekološku oblast, upozorava Kovačević.

MILAN KOVAČEVIĆ (konsultant za strana ulaganja): Rudarstvo trpi mnogo štete, nije naplaćeno kroz rudarsku rentu, a opet nije ni kroz zapošljavanje i podizanje privrednog rasta.

ĐURO VUKLILIĆ: Pred državom je dakle izazov da pomiri hroničnu prazninu u budžetu sa zahtevima investitora kao i da ne čini kompromise u zaštiti životne sredine. Koliko god nam izgledalo da razvoj rudareva predstavlja šansu za nerazvijene krajeve s velikim rudnim rezervama, treba biti oprezan, jer slaba bi nam bila vajda da od ekonomski devastiranih stvorimo ekološki devastirane prostore.